



הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
daf@dafyomi.co.il • 6515004 טל/פקס

נדה דף יא.

באופנים דלהלן האם קבעה וסת או לא? [תוד"ה אלא].

לימים ולקפיצות	לקפיצות לחודייהו	לימים לחודייהו	
לא קבעה	לרש"י: קבעה ¹ לתוס': לא קבעה ²	לא קבעה	קפצה ג' פעמים שלא בימים מסודרים
קבעה	לא קבעה	לא קבעה	קפצה ג' פעמים בימים מסודרים ³
לא קבעה	לא קבעה	קבעה	קפצה ב' פעמים בימים מסודרים ופעם הג' ראתה בלא קפיצה ⁴

מה דין נשים דלהלן לענין בדיקות?

בתולה שדמיה טהורים	יושבת על דם טוהר	נדה (כל שבעה)	אשה שיש לה וסת	
שמשה: אינה צריכה לא שמשה: צריכה	אינה צריכה	אינה צריכה	צריכה לבדוק	בדיקת שחרית וערבית
אינה צריכה	אינה צריכה	-----	צריכה לבדוק	בדיקה לפני ואחר תשמיש

¹ לרש"י זהו האופן דהלישנא קמא דרב הונא שאמר "קפצה וראתה, קפצה וראתה, קפצה וראתה - קבעה לה וסת", והכוונה שקבעה לה וסת לקפיצות, ומיירי שלא קבעתן ביום מסויים. ולכך כל פעם שתקפוץ, דינה כאילו הגיע וסתה - ואם לא בדקה טמאה.

² וכן היא דעת רוב הראשונים, דכל וסת שבא מחמת אונס - כגון קפיצה, אפי" שהיה בקביעות ג' פעמים אינה קובעת לו וסת. וזו כוונת הברייתא שאמרה "כל שתקבענה מחמת אונס אפילו כמה פעמים - לא קבעה וסת". ולדבריהם הלישנא קמא דרב הונא מיירי באופן שהעמיד רב אשי (וכמבואר בהערה הבאה).

³ וה"ה אם באחת הפעמים הקדימה את הקפיצה יום אחד לראיה, כגון שקפצה באחד בשבת וראתה ושוב קפצה באחד בשבת וראתה, ושוב קפצה בשבת וראתה למחרת באחד בשבת, קבעה וסת לימים ולקפיצות. ולא אמרינן דהוא וסת לימים לחודייהו, אלא דהקפיצה דשבת היא זו שגרמה את הראיה באחד בשבת. - והכי אוקים לה רב אשי בלישנא קמא דרב הונא.

⁴ זו היא הלישנא בתרא דרב הונא, ואינה חולקת (לרוב הראשונים) על הלשון הקודמת אלא מדברת באופן אחר, ומיירי בקפצה באחד בשבת וראתה, וקפצה שוב באחד בשבת וראתה, ובאחד בשבת השלישי ראתה בלא קפיצה, דאילגאי מילתא דראיותיה הם מחמת הימים ולא מחמת הקפיצות. [אכן הרמב"ם (פ"ח מהלכות איסורי ביאה ה"ח) סובר שהשלשון השניה חולקת, וסוברת שאם הקדימה קפיצתה לשבת וראתה באחד בשבת - קבעה וסת לימים לחודייהו ולא לימים ולקפיצות].

טבלא לדעת הרמב"ם

קפצה בא' בשבת ב' פעמים, ושוב קפצה בשבת וראתה בא' בשבת	קפצה בא' בשבת ג' פעמים וראתה	
קבעה לימים וקפיצות	קבעה לימים וקפיצות	ללישנא קמא דרב הונא
קבעה לימים לחודייהו	קבעה לימים וקפיצות	ללישנא בתרא דרב הונא



הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

נדה דף יא.

האם אשה קובעת וסת בימי נדותה?

בראיה ממעין פתוח	בראיה ממעין סתום	
אינה קובעת	אינה קובעת	לריש לקיש
קובעת ¹	אינה קובעת	לר' יוחנן

מהו מעין סתום ומהו מעין פתוח?

מעין פתוח	מעין סתום	
ראתה בכ"ה בחדש ושוב ראתה ג' פעמים בא' - לא קבעה לא'	ראתה ב' פעמים בא' בחדש ופעם ג' ראתה בכ"ה לחדש ובא' בחדש - קבעה לא'	לפני הראשון ברש"י
ראתה ד' ימים רצוף, ושוב ראתה ב' פעמים ביום ד' - לא קבעה לד'	אפ"י ראתה ג' פעמים בא' בחדש והם בתוך ימי נדה - אחר שפסקה כבר - קבעה לא'	לפני השני ברש"י

נדה דף יא:

היושבת על דם טוהר האם צריכה לבדוק?

מבקשת לישוב על דם טוהר	היושבת על דם טוהר	
אינה צריכה	אינה צריכה	לרב - מעין אחד הוא
אינה צריכה	צריכה ²	ללוי - ב' מעינות הם

בתולה שנותנים לה זמן מסויים שדמיה טהורין, מה דינה באופנים דלהלן?

ראתה שלא מחמת תשמיש	ראתה מחמת תשמיש	
טהורה	טהורה	לא פסקה לראות כשמשמשת
טמאה	טמאה	פסקה לילה א' לראות כשמשמשה
טמאה ³	טהורה	עבר עליה לילה א' שלא שימשה
טמאה	טהורה	נשתנו מראה דמים שלה

¹ ובאופן זה תצטרך בדיקה שחרית וערבית, כדי לדעת אם היא קובעת וסת. ומשנתנו שאמרה שאין הנדה צריכה בדיקה מיירי במעינה פתוח.

² כלומר צריכה לבדוק ביום השביעי לזכר וביום הי"ד לנקבה לראות שפסק המעין הטמא (ונפתח המעין הטהור), כדי שאח"כ כשיתחילו ימי טוהר תהיה טהורה, דכל שעדיין היא שופעת ממעין טמא - טמאה אפ"י בימי טוהר שלה. ומשנתנו שאמרה שאינה צריכה בדיקה, מוקים לה לוי כב"ש. אי"נ מיירי משנתנו ביושבת כבר על דם טוהר, וקמ"ל דאינה קובעת וסת מימי טהרה לימי טומאה, ואפ"י אם תראה ג"פ בימי טוהר שלה, אינה חוששת לוסת זה בימי טומאתה שאח"כ.

³ וביארו התוס' (בד"ה שלא), דבאופן זה מיירי שראתה מעצמה ביום שני שאחר התשמיש, כגון ששימשה בליל ראשון, וביום ראשון וליל שני לא ראתה וראתה שוב ביום שני. (אבל בשאר האופנים, אחר תשמיש הכוונה להיום שלמחרת התשמיש).



הוכן עיי כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
daf@dafyomi.co.il • 6515004 טל/פקס

נדה דף יא:

בתולה שדמיה טהורין האם צריכה בדיקה שמא נשתנו מראה דמיה?

בדיקה כשבאה לשמש	בדיקת שחרית וערבית	
אינה צריכה	אינה צריכה	כששמשה היום ¹
אינה צריכה ²	צריכה	כשלא שמשה היום

איזו אשה צריכה לבדוק שחרית וערבית, ובשעה שעוברת לשמש את ביתה?

אשה שאין לה וסת	אשה שיש לה וסת	
	צריכה לבדוק	עסוקה בטהרות
	אינה צריכה	אינה עוסקת בטהרות

¹ הנה הוקשה לגמי על דברי הברייתא שאמרה "נשתנו מראה דמים שלה - טמאה", דא"כ למה אמרה משנתנו שאינה צריכה לשמש בעדים - תשמש בעדים דאולי נשתנו מראה דמים שלה. ותירץ רבא, והקדים דלכאורה המשנה עצמה קשה מהרישא לסיפא, דברישא לא קתני בתולה שדמיה טהורים - ומשמע שצריכה להיות בודקת שחרית וערבית, ואילו בסיפא אמר דאינה צריכה לשמש בעדים. וקשיין אהדדי. אלא ודאי דמשנתנו מיירי ברישא שלא שמשה ולכן צריכה לבדוק לטהרות, וסיפא מיירי ששמשה - ואימור שמש עכרן ולא צריכה לבדוק.

² והגם שיש לנו להצריכה לבדוק, דהא אם תראה דם בשינוי מראה תהיה טמאה. מ"מ כיון שעתה אם שתשמש אי אפשר להצריכה בדיקה, דהרי גם אם תראה בשינוי מראה נאמר דשמש עכרן, לכך פטורה גם מלבדוק קודם תשמיש. [וצ"ב א"כ, מדוע לא העמידה הגמי לרישא וסיפא כשלא שמשה].